

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnikiem i z przesyłką pocztową 3 zł. za granicę 6 zł. cena pojedynczego numeru na prowincji 18 groszy CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz millimetr, przed tekstem 1 w tekście 20 groszy, za tekstem 10 groszy. — W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

Bacność Sokoli! W sobotę **SOBÓTKA** dla członków i wprowadzonych gości przy ul. Wileńskiej Nr. 10. dn. 8.XI

Towarzystwo Pań Miłosierdzia Sw. Wincentego a Paulo uprzejmie zaprasza wszystkich członków czynnych i wspierających na Mszę św. w sobotę, dn. 8 b. m. o godz. 10-ej rano, w kościele Sw. Trójcy, za dusze zmarłych członków towarzystwa naszego. Zarząd.

Związek Kresowy Byłych Wojskowych
W sobotę 8 listopada, w lokalu przy ul. A. Mickiewicza 22 m. 45 (sala p. Borowskiego).

urządza

Zabawę towarzyską
z tańcami i działem koncertowym.

Początek o g. 9-ej wiecz. — Zabawa trwa do rana. — Bufet na miejscu. Zaproszenia można nabywać w kasie księgarni Stow. Naucz. Pol. przy ul. Królewskiej, oraz przy wejściu na zabawę.

Wstęp 2 złote.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Pogłoski o rekonstrukcji gabinetu.

„Gazeta Warszawska” pisze: „wszelkie wzmianki o rekonstrukcji gabinetu przed końcem tego tygodnia są przedwczesne. W łonie rządu toczą się w tej sprawie pertraktacje. W kuluarach sejmku utrzymuje się pogłoska, że wczorajsza konferencja p. Grabskiego z posłem Thugutem dotyczyła ewentualnej jego bliższej współpracy z rządem.

W oczekiwaniu mowy premiera.

W izbie w ciągu wczorajszego dnia oczekiwano powszechnie przemówienia prezesa rady ministrów, w którym, według kursujących pogłosek, miały się znaleźć ustępy, zapowiadające rekonstrukcję gabinetu. Jednak przemówienia posłów ciągnęły się tak długo, że premier odłożył swe przemówienie do następnego posiedzenia.

Z obrad sejmowych.

Dalszy ciąg dyskusji budżetowej na wczorajszym posiedzeniu sejmku nie dał wybitniejszych wyników. Poseł Bryl operował zwykłą demagogią. Poseł Reich (koło żyd.) zalił się na upodlenie podatkowe kulturalne i prawne. Poseł Popiel siadł na konia moeno demagogicznego. Sensacją budziły pierwsze ustępy jego przemówienia, w których zarzucał posłowi Korfantemu działanie lub tolerancję działania na szkodę państwa w przedsiębiorstwach Górnego Śląska. Poseł Korfanty, otrzymawszy głos do sprostowania osobistego, zaprzeczył stawianym mu zarzutom.

Pobór podatków.

Urzędowo komunikują, że pobór drugiej części drugiej raty podatku majątkowego odbywać się będzie od 10 listopada do 10 grudnia.

Banki dewizowe.

Liczba uprawnionych banków dewizowych w całym państwie wynosi obecnie 92 banki, z czego na Wilno przypada 3.

Rozkład w klubie „Wyzwolenie.”

Fermenty i tarcia wewnętrzne w klubie „Wyzwolenie” doszły już do tego stopnia, że prawdopodobnie doprowadzą do rozłamu w najbliższym czasie.

Po wyborach prezydenta Stanów Zjednoczonych.

LONDYN, 6.XI. Wynik wyborów oznacza zdecydowane i definitywne odwrócenie się Stanów Zjednoczonych od Ligi Narodów. Partja demokratów ulegnie na skutek klęski przekształceniu. Dawesowi zostanie prawdopodobnie odjęte przewodnictwo partji, które napowrót przypadnie w udziale Mac Adoowi.

Nowa organizacja

WARSZAWA, 6.XI. (A. W.) W Warszawie przystąpiono do organizacji stowarzyszenia pod nazwą „Wici”, mającego na celu współpracę z armją w czasie pokoju i na wypadek wojny, oraz skupie-

Komunikacja powietrzna.

WARSZAWA, 6.XI. (A. W.) W środę przybył do Warszawy wielki dwupłatowiec linii Franco-Romain z opatrzony w trzy silniki i ma-

Składy polskie w Gdańsku.

GDANSK, 6.XI. (A. W.) Prace około budowy składu amunicji polskiej na Westerplatte postępują szybko. Po wykarczowaniu terenu rozpoczęto roboty ziemne. Na całym terenie ułożono szyny kolejowe. Przy robotach przez cały dzień pracują trzy lokomotywy. Po połączeniu terenu przysięgłego portu z siecią kolejową rozpocząć się mają roboty ziemne na wydmach nadbrzeżnych. Rozpoczęto

układanie szyn od portu Kaiserhafen i Weichselmünde w kierunku Westerplatte. W kilku miejscach z powodu nierówności terenu trzeba będzie wykonać kilka dwu i trzymetrowych przekopów. Halę nadbrzeżną zajęto na biura budowlane. Na miejscu ogrodu kuracyjnego znajduje się obecnie składnica drzewa. Roboty prowadzone są na dwie zmiany.

Nowe linje kolejowe.

Budowa około 900 km. linii kolejowej ma być podjęta w Polsce dzięki podpisaniu umowy z konsorcjum angielskim przez je-

den z banków polskich. Ma to być linja Katowice-Gdańsk, albo Katowice-Równo.

Ambasada angielska.

WARSZAWA, 6.XI. (A. W.) Między rządem polskim a angielskim są w toku rokowania w spra-

wie podniesienia przedstawicielstw do rangi ambasady.

Zycie ekonomiczne.

G I E E D A.

WARSZAWA, 6.XI. (A. W.) Warszawska giełda urzędowa (w złotych). Dolar 5,18¹/₂, Przekazy: Nowy York 5,18, Londyn 23,71, Paryż 27,10, Wiedeń 7,32¹/₂, Praga 15,49, Włochy 22,55, Belgja 24,90, Szwajcaria 100,00, miljonówka 0,67—0,70, bony złote 0,95, pożyczka złota 6,10—6,20, kolejowa 9,00—8,80, dolarowa 3,45. Tendencja dla Londynu zwykła, dla reszty słaba.

Akcje: Bank Handlowy w Warszawie 6,25 — 6,35, Warszawskie T-wo fabryk cukru 3,95 — 3,85 Rudzki 1,31 — 1,29, Ostrowieckie 6,75 — 6,35, Starachowice 2,22 — 2,06. Tendencja słaba.

Zeznania płatników w sprawie podatku dochodowego.

Z powodu skarg, że władze skarbowe nie liczą się zupełnie z zeznaniami płatników przy ściąganiu podatku dochodowego, ministerstwo skarbu upoważniło organizacje zawodowe, aby w razie rażącej niesprawiedliwości przedłożyły ministerstwu skargi celem pouczenia inspektorów podatkowych.

Monopol spirytusowy.

W związku z wprowadzeniem monopolu spirytusowego istniejące w Państwie Polskim gorzelnie otrzymują ściśle określone prawo odpędu spirytusu t. j. ustalona zostanie dla każdej gorzelni maksymalna ilość spirytusu, jaką gorzelnia będzie mogła wyprodukować w danej kampanji. Jednocześnie ustalony zostanie przez Ministerstwo Skarbu kontyngent zakupu t. j. ilość spirytusu jaką monopol spirytusowy zobowiąże się zakupić, właściciel zaś gorzelni obowiązany będzie dostarczyć zgóry po określonej cenie.

W roku bieżącym gorzelnie będą mogły wyprodukować 1.500.000 hektolitrow spirytusu 100°. Rozdział tej ilości dla poszczególnych województw uskuteczniony zostanie przez Ministerstwo Skarbu po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Spirytusowej. W ramach określonego dla każdego województwa odpędu Izby skarbowe dokonają przydziału dla każdej gorzelni na podstawie produkcji za ostatnie trzy lata. W wypad-

kach gdy dana gorzelnia w ciągu ostatnich trzech lat była czynna częściowo lub zupełnie nie była czynna za podstawę służyć będzie jej produkcja przedwojenna, obszar ziemi ornej i inne czynniki umożliwiające sprawiedliwy przydział prawa odpędu. Według wszelkiego prawdopodobieństwa—zdecydowane to zostanie ostatecznie w połowie b. m. po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Spirytusowej—ogólny kontyngent dla całego Państwa na bieżącą kampanję wynosić będzie 750.000 hektolitrow spirytusu, że zaś produkcja zeszłoroczna w Państwie wyniosła 820.000 hektolitrow, na wywóz zagranicę pozostanie paręset tysięcy litrow ze względu na zwiększoną w r. b. produkcję. Również niezużyte zapasy z produkcji tegorocznej będą musiały być spieniężone zagranicą, bądź sprzedane do końca r. b. wewnątrz kraju dla natychmiastowego przerobu. (A. W.)

Państwowa rada spirytusowa.

Zwołana została do Warszawy na 10 b. m.

Paszporty zagraniczne.

Ogłoszono rozporządzenie ustanawiające ceny paszportów zagranicznych na 100 zł. za zwykły, 25 zł. za handlowy i 20 zł. za ulgowy, wydawany w celach naukowych, leczniczych, uczestniczenia w zjazdach i zawodach oraz w celach społecznych.

Mięso z Polski do Austrii.

Przybył tu pierwszy transport mięsa wołowego i cielęcgo w ilości 10 wagonów oraz 2 wagony cieląt. Mięso przybyło w dobrym stanie. Przesyłka ta stanowi pierwszą część większego transportu mięsa wołowego i cieląt, zakontraktowanych na mocy udzielonego ostatnio przez rząd austriacki pozwolenia na przywóz tych artykułów z Polski.

Odroczenie podatku majątkowego.

„Mercury Polski” (nr; 3) donosi: „Ministerstwo skarbu traktuje wszystkie podania o odroczenia podatku majątkowego indywidualnie. Odroczenia mogą być otrzymane w następujących wypadkach:

1) Zgłoszenia o pożyczkę na podatek do Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego lub do Wileńskiego Banku Ziemińskiego, przy czym zaświadczenie tych instytucji

jest wystarczające dla otrzymania odroczenia do 10 grudnia r. b.

2) Zgłoszenia do parcelacji części majątku ziemskiego na podatki; w tym wypadku odroczenie może być udzielone do 10 marca lub do 10 października 1925 r. w zależności od stopnia urodzaju tegorocznego w danym majątku;

3) Wyjątkowych okoliczności (np. klęsk z powodów wypadków siły wyższej).

Podania winny być składane do powiatowych urzędów skarbowych.

Czego nie eksportują?

Według „Rigasche Nachrichten” prowadzą obecnie niektóre cegielnie Mitawskiego rejonu pertraktuje w sprawie eksportu cegieł do Ameryki i do Finlandji. Do Ameryki wysłano już kilka przesyłek próbnych. Zamiast amerykańskich, interesują się najwięcej cegłą łotewską firmy budowlane w Bostonie. Również i centralne konsorcjum budowlane w Finlandji zwróciło się o nadesłanie próbek cegieł.

Jak z tego wynika, można i z gliny robić złoto. W każdym razie jest to dowodem, że pomyślność, praca i umiejętność zbytu jest najlepszym lekarstwem na wszelkie kryzysy ekonomiczne.

[Popyt na len w Rydze.

Jak donoszą „Rigasche Nachrichten” był w ubiegłym tygodniu popyt na len w porcie ryjskim bardzo ożywiony. Przybyło wielu przedstawicieli firm zagranicznych, w szczególności francuskich, czeskosłowackich, belgijskich i angielskich, którzy zakupili razem 1500 ton lnu. Oprócz tego wysłano z Rygi, stosownie do dawniej zawartych umów, 118 ton lnu do Szczecina i 181 tonę lnu do Gentu. Od 1-go listopada bywa len przyjmowany dla eksportu zagranicę po nowych, ustalonych przez rząd łotewski cenach. Handel lniem w Łotwie jest bowiem monopolem państwowym.

Z rynku drzewnego w Rydze.

Zawarcie traktatu handlowego między Francją a Łotwą i przyznanie przez Francję dla wywożenia z Łotwy drzewa, taryf minimalnych, przyczyniło się do znacznego ożywienia ruchu na rynku drzewnym w Rydze. A ruch eksportowy prawdopodobnie jeszcze się wzmoże, gdy zamarzna porty morskie w Finlandji, czego należy oczekiwać w najbliższych dniach. Finlandja bowiem w ciągu bieżącego lata niemal podwoiła swój normalny eksport drzewa, co na rynku światowym oznaczało dość silną konkurencję dla eksportu Ryskiego. Dla Polski, a w szczególności dla Wileńszczyzny kwestja ta o tyle nie pozbawiona jest znaczenia, że obecnie prawie cały eksport drzewa, podobnie jak i lnu z Wileńszczyzny, odbywa się przez Ryge.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Kolejne posiedzenie Zarządu Wojewódzkiego Zw. Lud.-Narod. odbędzie się w piątek dn. 7 listopada r. b. o godz. 18 w lokalu Sekretarjatu Koła dz. Sni-piszki przy ul. Mostowej pod Nr. 16 m. 39.

Kolejne zebranie Koła dz. „Zwierzyniec”, odbędzie się w sobotę, dn. 8 listopada o godz. 18 w lokalu Domu Ludowego im. ks. Lutosławskiego przy ul. Mo-niuszki pod Nr. 32.

Nowe linie kolejowe na ziemiach wschodnich.

Rządy moskiewskie na obecnych obszarach państwa polskiego pozostawiły nieuleczone ubogą sieć komunikacyjną. Kolej budowały przedewszystkiem dla celów strategicznych i tylko ubocznie uwzględniały potrzeby miejscowej ludności. Jak dalece nie troszczyli się o ludność i jej wygodę, dowodzi niemal systematyczne budowanie stacji w znacznym oddaleniu od miasta lub też rozmyślane mijanie ożywionych osiedli. Pod względem strategicznym pozostawione nam przez rządy rosyjskie linie przedstawiają doskonałe dla Rosji drogi wypadowe na zachód. Wiemy doskonale jak w 1920 r. wojska bolszewickie wielkimi magistralami stały niezliczone pociągi z głębi Rosji. Jedyną naszą obroną i hamulec przed nawalą pociągów bolszewickich były tu i owdzie przebudowane tory szerokotorowe na wąskotorowe. Młode kolejnictwo nasze stanęło więc wobec nieodzownej potrzeby rozbudowania istniejącej sieci komunikacyjnej w kierunku uwzględnienia potrzeb gospodarczych naszych kresów i bardziej racjonalnej obrony strategicznej. Przedewszystkiem jednak musiał być zorganizowany należycie ruch kolejowy na istniejących liniach i rzucone podwaliny pod zasadniczą organizację kolejnictwa kresowego, które jest najmłodsze w Polsce. Gdy bowiem rozwój kolei w innych dzielnicach Polski ma za sobą pięcioletnią pracę organizacyjną, dyrekcja wileńska największą w państwie faktycznie swój rozwój sięga od 1920 r. W czasie bytności swej w Wilnie minister kolei inż. Tyszką oświadczył, że rząd, rozumiejąc doniosłość rozbudowy sieci komunikacyjnej dla życia gospodarczego państwa, w pierwszym rzędzie uwzględni budowę nowych linii kolejowych w dzielnicach zachodnich i południowych, ale nie zapomina również o kresach naszych i pragnie je szeregiem nowych linii kolejowych związać z centrum państwa i Gdańskiem. Nie potrzeba zaznaczać jak wielkie ma znaczenie dla eksportu surowców i półfabrykatów z kresów skrócenie dróg przewozowych na Zachód i do Gdańska. Da nam to możność nie tylko uruchomienia wielkiego przemysłu drzewnego który wskutek odciecia naturalnych dróg komunikacyjnych do Kłajpedy nie może się rozwijać ale ożywi nam inne dziedziny przemysłu i handlu i powoła do życia skrócone drogi tranzytowe z Rosji.

Niemal nieoczekiwanie dla szerokiej opinii publicznej stoimy wobec konkretnego faktu opracowania już przez ministerstwo szczegółowego planu rozbudowy sieci komunikacyjnej na kresach wschodnich. Plan ten uzyskał już zatwierdzenie Państwowej Rady Kolejowej, a w dniach najbliższych bo 11 b. m. przedłożony zostanie Radzie kolejowej dyrekcji wileńskiej. Opracowany przez Ministerstwo projekt w ogólnych zarysach przedstawia się następująco.

Zanim rząd przystąpi do budowy u nas nowych linii, musi być zwiększona techniczna przelotność linii, polegająca albo na wybudowaniu nowych stacji, albo na ułożeniu drugiego toru kolejowego. Zwiększenie przelotności nastąpi na linii *Brześć — Wolkowysk — Słonim i Brześć — Chełm*.

Z S e n a t u.

Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu przystąpiono do dalszej dyskusji nad expose prezesa Rady Ministrów i minister skarbu. Pierwszy zabrał głos sen. Buzek (piast). Mówca, stwierdza, że w dziedzinie polityki zagranicznej w ostatnich czasach zaszły fakty bardzo ważne. Od chwili poddania się Polski pod arbitraż obowiązkowy potwarze bolszewickie i niemieckie będą już niemożliwe. Dlatego przyjmujemy z zadowoleniem zawarcie traktatu arbitrażowego z Austrią, jakoteż zamiar p. ministra spraw zagranicznych wyjazdu do Helsingforsu w celu zawarcia podobnych traktatów ze wszystkimi państwami bałtyckimi. Nie zdają nam nas zachwiać zaufania do

Gdy już prace w tym kierunku zostaną wykonane, co nastąpi w r. 1925, rozpocznie się budowa nowych linii według znaczenia ich pierwszorzędne, lub drugorzędne dla potrzeb państwa. Według planu ministerjalnego w pierwszym rzędzie wybudowana zostanie linja *Słonim—Nowojelnia—Nowogródek—Lubcza* długości 98 km. Nowa ta linja zmaiejszy o 60 km. połączenie ze stacjami leżącymi na zachód od stacji *Grodno—Mosty—Słonim*.

Następnie wybudowana zostanie linja *Bielsk Podlaski — Łapy* długości 40 km., która ominie węzeł kolejowy białostocki i połączy magistrale nasze z pominięciem Warszawy z Gdańskiem. Dla eksportu surowców, zwłaszcza drzewa, wybudowanie tego niewielkiego odcinka ma znaczenie wprost decydujące.

Znaczenie niemal wyłącznie gospodarcze ma plan wybudowania linii *Białowieża—Słonim* przez Różanę długości 117 km. Linja ta służyć ma do eksploatacji puszczy białowieckiej.

Sasiadka linja, której budowę postanowiło ministerstwo, a mianowicie *Kamień Koszyński—Wolkowysk* (190 km.) przez Różanę ma na celu skrócenie drogi z Wileńszczyzny do Małopolski, a głównie do Lwowa. Skrócenie to wyniesie 80 km.

Temu samemu celowi służyć będzie inna linja *Parczew—Brześć*, długości 88 kilometrów, która zmniejszy o 50 km. długość przewozu ładunków między stacjami dyrekcji Krakowskiej i Wileńskiej. W celach gospodarczych, a głównie eksploatacji leśnej wybudowana zostanie linja, 103 km. długa, *Filipowice — Gonczary*. Punkt wyjściowy dla tej linii będzie pomiędzy obecnymi stacjami *Domanowem i Lesną*. Dla życia Wileńszczyzny specjalne znaczenie posiada zatwierdzony plan budowy linii kolejowej *Lida—Orany*, długości 65 km. Projekt analogiczny opracowało już swego czasu rosyjskie ministerstwo kolei, uznając konieczność połączenia takich ruchliwych ośrodków jak *Ejszyski i Raduń* linją kolejową. Według obecnego planu, linja kolejowa przebiegać będzie z Lidy do Oran przez *Ejszyski i Raduń*.

Z kolei lokalnych, których budowę zatwierdziła państwowa rada kolejowa, wymienić trzeba kolej *Ziabki—Dzisna*, długości 45 km. Jak więc z powyższego widzimy projektowane nowe koleje będą miały przedewszystkiem znaczenie gospodarcze i ze względu na wielkie tereny eksploatacyjne leśne położone są głównie w województwach *Nowogródzkim i Poleskim*.

Ministerstwo jednakoż wymienionymi wyżej linjami kolejowymi nie zamierza bynajmniej zamknąć wielkiego planu rozbudowy sieci komunikacyjnej na naszych kresach. Obok tych linii ministerstwo liczy się z koniecznością wybudowania zwłaszcza w Wileńszczyźnie kolejek lokalnych wąskotorowych. I sprawą tą zajmie się najbliższe posiedzenie wileńskiej Rady kolejowej. Nie wątpimy, że przedstawiciele społeczeństwa, którzy zasiadają w tej Radzie, wystąpią z wnioskami, uwzględniającymi żywotne interesy zarówno ludności jak i życia gospodarczego.

Fr. H.

od poprzedniego, gdyż obejmuje wszystkie dochody i wydatki. Dochody państwowe mają być czerpane z 2-ech źródeł—podatki pośrednie cła i monopole wynoszą 745 milionów złotych, oraz podatki bezpośrednie — 658 milionów złotych. Pokrycie pierwszej części dochodów jest pewne, natomiast co do dochodów z podatków bezpośrednich, jest rzeczą wykluczoną, zdaniem mówcy, żeby mogła wpłynąć całkowita suma preliminowana—658 milionów złotych.

Co do innych źródeł budżetu, że dochody z bilonu będą z całą pewnością osiągnięte. Do końca roku 24 go ma być puszeczone w obieg 147 milionów złotych bilonu, zaś w roku 25-ym będzie wypuszczone dalsze 128 milionów, t. zn. razem zaledwie 10 złotych na głowę, podczas gdy naprz. w Szwajcarii stosunek ten wynosi 28 franków na głowę. Natomiast zbyt optymistycznie traktuje się sprawę pożyczki kolejowej. Co się tyczy kryzysu gospodarczego, to największą przyczyną nie jest reforma walutowa, lecz nienaturalny kierunek całej naszej polityki gospodarczej. Polega on na tem, że utrzymuje się u nas pogląd, iż właściwie przyszłość Polski leży w jaknajszyszym wychowaniu jaknajwiększego przemysłu. Z powodu tego cierpi przedewszystkiem ludność rolnicza. Kończąc, oświadcza sen. Buzek, że gdyby polityka nasza względem rolnictwa się zmieniła, rolnictwo zaczęło by produkować o wiele więcej tak, że wystarczyłoby na eksport i wytworzyłobyśmy podstawę dla naszego bilansu handlowego i płatniczego. Z kolei zabierali głos sen. Posner, senator *Karpiński* (Klub Ukraiński) i senator *Krzyżanowski*. Mówca uważa, że dalsze czekanie na umowę z Kownem dla uregulowania dostępu do morza w Kłajdzie jest zubożstwem dla Kresów. Na tem cierpi nasz eksport i handel a wysokie taryfy kolejowe utrudniają korzystanie z portu gdańskiego. Omawiając stosunki na Kresach mówca wskazuje na szereg niedomagań w naszej administracji, a w szczególności podkreśla, że ludność jest przeciążona podatkami, oraz że drobni rolnicy zupełnie nie mają kredytu im niezbędnego. Sen. *Barłowski* (Z. L. N.) dowodzi, że w Genewie dla idei wiecznego pokoju poświęcono zasadę suwerenności, co powinno nas zmusić do zachowania bacznej uwagi, gdyż nie można mieć pewności, że bezpieczeństwo zostanie powiększone przez protokół genewski. Jako bilans tego porozumienia należy jedynie stwierdzić osłabienie Francji, wzrost kredytu Niemiec i niepewność stanowiska Anglii wobec paktu genewskiego. W tej sytuacji Polska winna dążyć do wzmocnienia sojuszu oraz do zgromadzenia koło siebie mniejszych państw w celu przeciwstawienia się wschodowi. Polska jednak musi posiadać swobodę rozstrzygnięcia spraw wewnętrznych, ażeby stać się silnym państwem. Kredyt zagraniczny zależy również od uporania się z zewnętrznymi trudnościami. Mam przedewszystkiem na myśli to, co dzieje się na Kresach Wschodnich. Zakończył to jest w naszej mocy i musimy to zrobić. Jeżeli nie zgadza się z tem nawet ustawa, nawet konstytucja, to można je zmienić. Kończąc mówca podkreśla, że Polska chce pokoju i potrzebuje pokoju, ale musi się domagać, aby w tych rzeczach, które do niej wyłącznie należą, pozostawiono ją w spokoju. Następne posiedzenie wyznaczono na dzień 19 listopada o g. 4-tej po południu. (Pat).

Sejm i Rząd.

Zjazd wojewodów.

W bieżącym tygodniu odbędzie się w Min. Spraw Wewnętrznych zjazd wojewodów z kresów wschodnich. Zjazd ten ma na celu rozpatrzenie spraw związanych z ekonomicznym położeniem ludności na Kresach, oraz spraw związanych z wprowadzeniem nowych ustaw językowych.

Rokowania polsko-niemieckie.

W celu określenia programu rokowań gospodarczych polsko-

niemieckich w Warszawie spodziewany jest przyjazd pełnomocnika rządu niemieckiego von *Stockhamerna*. Przyjazd jego uległ pewnej zwłoce wskutek zasłabnięcia.

Wątpliwości pos. Miedzińskiego.

Posel Miedziński zwrócił się do marszałka Sejmu z prośbą o podanie orzeczeniu sądu honorowego sejmowego pytań: czy zajęcie jego z posłem *Rabskim* nie nadaje się do traktowania na drodze honorowej i czy postępowanie jego z posłem *Rabskim* uchybia zasadom postępowania honorowego.

Zjazd Inspektorów pracy.

Zjazd inspektorów pracy rozpoczął się w Warszawie 6 b. m. Na porządku dziennym: projekty ustaw, dotyczących pracy, wizytacji i bezpieczeństwa fabryk i zakładów przemysłowych, wreszcie bieżące zagadnienia i sprawozdanie o sytuacji w poszczególnych okręgach przemysłowych.

Nauka o 9 rano?

Jedno z pism krakowskich donosi, że Ministerstwo Oświaty ma wydać rozporządzenie, według którego nauka rozpoczynać się będzie od godz. 9 rano. To przesunięcie obowiązywać będzie od 1 grudnia do 1 marca. Rozporządzenie to ma być wydane na skutek licznych petycji ze sfer rodzicielskich.

Definitywne zamknięcie rejestracji oficerów.

Dnia 31 grudnia rb. zamknięta zostaje definitywnie rejestracja oficerów rezerwy. Jest to już powtórne i ostateczne odroczenie terminu rejestracji. Do tego czasu wszyscy ci z pośród oficerów rezerwy, którzy nie uczynili zadość obowiązkowi rejestracji winni zgłosić się do właściwego P. K. U., w przeciwnym razie utracą prawo do ubiegania się o stopień oficera rezerwy, i już z dniem 1 stycznia 1925 r. będą wprowadzeni do ewidencji szeregowych.

W związku z tem, władze policyjne otrzymały od p. Komisarza Rządu zarządzenie udzielania P. K. U. niezbędnej pomocy i zawiadomienia o każdym wypadku stwierdzonego niezarejestrowania się przez oficera rezerwy.

Dzień polityczny.

Bolszewicy żądają zwrotu dawnej floty rosyjskiej.

Jak donosi moskiewski korespondent gazety „Siegodnia“, w kołach rządowych sowieckich przypuszczają, że równoległe z uznaniem sowieckim przez Francję będzie także załatwiona sprawa wydania bolszewikom okrętów wojennych dawnej floty rosyjskiej wprowadzonych przez gen. *Wrangla* i znajdujących się obecnie w rękach francuzów w wojennym porcie Bizerte. Rząd sowiecki nawet zdecydowany jest żądać przekazania mu tych okrętów niezwłocznie, jeszcze przed rozpoczęciem wszelkich pertraktacji. W skład wspomnianej eskadry wchodzi następujące okręty: *drednouth „Wola“*, pancernik „*Georgij Pobiedonosiec*“, dwa krążowniki, sześć torpedowców, kilka podwodnych łodek i kilkanaście statków transportowych.

Okręty te, jak widać z powyższego zestawienia, w razie doprowadzenia ich do gotowości bojowej, stanowić mogłyby siłę morską dość poważną i wydanie ich przez Francję bolszewikom, przesunęłoby ustosunkowanie sił wojennych bolszewików, przedewszystkiem na niekorzyść Polski. Lecz jeszcze i z innego względu Polska wobec floty nie może pozostać obojętną. Flota ta bowiem należy do byłego imperjum rosyjskiego; była zbudowana za pieniądze zebrane z podatków od wszystkich byłych obywateli rosyjskich i z zasobów krajów, które już dzisiaj do Rosji nie należą, a wobec tego pewne pretensje w stosunku procentowym do tych okrętów mogą mieć także Polska, Litwa, Estonia i Finlandja, o ile w traktatach, zawieranych poszczególnie z Rosją sowiecką, wyraźnie ze swoich pretensji nie zrezygnowały. Z dawnej floty niemieckiej była nam przecież na tej samej zasadzie przyznana przez Radę Ambasadorów także pewna, jakkolwiek nieznaczna część (6 torpedowców) dawnej floty nie-

mieckiej. W każdym razie wobec żądania bolszewików wydania im przez Francję uprowadzonej przez gen. *Wrangla* dawnej floty rosyjskiej, nie może Polska pozostać biernym widzem tem bardziej, że flota ta znajduje się w rękach naszej sojuszniczki Francji, której również powinno zależeć na tem, by Polska w stosunku do Rosji sowieckiej nie była zbyt słabą.

Położenie finansowe SSSR.

Wychodząca w Rydze gazeta „Siegodnia“ zamieszcza telegram swego korespondenta z Moskwy, że na posiedzeniu plenum centralnego komitetu wykonawczego SSSR wygłosił komisarz ludowy finansów *Sukolkow* wielką mowę o polityce budżetowej i walutowej sowieckich, w której zmuszony był przyznać, że podatki z rolnictwa wpływają bardzo słabo. (Przemysł zaś i handel jest przeważnie zmopolizowany w ręku państwa). W związku z tem finansy sowieckie w początku 1925 roku przechodzą ciężkie przesilenie.

Protest rosyjskich emigrantów.

W Paryżu odbyło się zebranie delegatów 68 towarzyszy emigrantów rosyjskich we Francji dla podpisania protestu emigracji z powodu bliskiego już przekazania gmachu byłego poselstwa rosyjskiego władzy sowieckiej. Po wręczeniu protestu *Heriotowi* dokument ten będzie opublikowany.

Archiwum b. poselstwa rosyjskiego w Paryżu.

Według doniesień korespondenta moskiewskiego gazety „Siegodnia“ rząd sowieckich otrzymał wiadomość, że były poseł rosyjski w Paryżu *B. Maklakow*, który w związku z bliskim już przekazaniem gmachu poselstwa rządowi sowieckim, przesiedlił się na prywatne mieszkanie, pozostawi jednak w gmachu poselstwa całe archiwum, tak odnoszące się do rządów carskich, jak i czasów rewolucji w Rosji, a usunął z archiwum jednak te dokumenty, które mogłyby wobec bolszewików skompromitować osoby zamieszane w wojnę domową i pochody *Denikina*, *Judenicza*, *Wrangla* i innych.

Wiadomości telegraficzne.

— Sześciu kasjerów kolejowych aresztowano na stacji *Łódź Kaliska* w Łodzi. Wykradali oni bilety kolejowe. Szkoda wynosi kilka tysięcy zł.

— Po skończeniu się robót sezonowych w przemyśle drzewnym i rolnictwie liczba bezrobotnych w Kłajpedzie wzrosła do 2000 osób. Wobec spodziewanego dalszego wzrostu bezrobocia, Dyrektorjat krajowy kłajpedzki zwrócił się do rządu litewskiego o finansowanie pomocy dla bezrobotnych.

— Stan wody w *Renie* dobiegł 7 i pół metra. Woda zalała część ulic starego miasta i tunel kolei elektrycznej do *Bonn*. Donoszą, że powódź zagraża również linjom kolejow. wzdłuż *Renu i Neckaru*.

Z Litwy.

Pociągnięcie rady żydowskiej do odpowiedzialności.

Jak donoszą „*Liet. Žin.*“ pociąga policja kowieńska do odpowiedzialności na podstawie art. 263 kodeksu karnego byłe prezydium Żydowskiej Rady Narodowej za publiczne szerzenie zmyślonych wiadomości w celu szkodenia państwu przez zamieszczenie w berlińskiej „*Idische Sztimme*“ odezwy w sprawie rozpędzenia Żydowskiej Rady Narodowej. Ile zaś polscy żydzi zamieszcili w prasie zagranicznej fałszywych wiadomości o Polsce w celu szkodenia państwu, trudno byłoby zliczyć. A jednak nikt do odpowiedzialności ich nie pociągał. Litwini pod tym względem wykazują więcej energii.

TEATR POLSKI „Lutnia“

Dzisiaj premiera.

„On, ona i mama“

komedja w 3-ach akt. *Armont'a* i *Gerbidon'a*.

Początek o godz. 8 wiecz.

Przegląd prasy.

Przyjazd do Warszawy sowieckiego posła Wojkowa i uznanie rządu sowieckiego przez Francję zaprzętą uwagę prasy polskiej, nie mówiąc o incydentach gen. Latinika i pos. Rabskiego. Tak więc „Słowo Pomorskie” opisuje, że akcja francuska napotka przede wszystkim na mocno zakorzenione wpływy niemieckie. Będą one się wszelkimi siłami starały do ograniczenia zabiegów francuskich w pewnych określonych ramach. Akcja francuska będzie musiała więc walczyć na dwa fronty raz wypierać ugruntowane już siły niemieckie, a powtórnie bronić się przeciw tym trudnościom, które uniemożliwiły przyjęcie układu anglo-sowieckiego z winy rządu sowieckiego i III międzynarodówki.

Pozatem pozostaje zagadnienie rosyjsko-polskie, które w całym społeczeństwie wschodnio europejskiej najważniejszą odgrywa rolę. Ostatnio prasa sowiecka poczyniła uspokajające istniejące pod tym względem we Francji obawy twierdzeniem, że nie zamierza czynić żadnego zamachu na niepodległość Polski i narodu polskiego. Nie uważamy jednakże, by tego rodzaju zapewnienia były wystarczające, mając możliwość przeciwdziałania im na każdym kroku akty polityki nieprzyjacielskiej ze strony naszych wschodnich sąsiadów na terenie międzynarodowym.

Te nieprzyjemne wystąpienia wschodniego sąsiada dają asumpt „Kurjerowi Łowow.” do zrobienia kilku uwag przybyłemu dygnitarzowi sowieckiemu.

„U wstępu zaś przypomnieć wypada, że nie zabiłoby się jeszcze dotkliwe rany, nie zmżyto jeszcze zniewag, których tyle było na naszych przedstawicielach w Rosji. Ostatnio dość wskazać na kilkutygodniowe więzienie naszych ekspertów naukowych, na obicie i znieważenie dra Borelowskiego, szefa Wydziału Muzealnego Delegacji. To są rzeczy święte, które wymagają zażegnania. A przewlekanie spraw rewindykacyjnych, spraw związanych z wykonaniem traktatu ryskiego, żeby ograniczyć się do rzeczy, związanych z osobą p. Wojkowa, a nie wspominać już o agitacji komunistycznej, akcji dywersyjnej i zamachowej i t. d.

O tem wszystkim winien pamiętać p. Wojkwo, jeżeli chce, by z jego imieniem związała historia fakt zbliżenia dwu sąsiadnich państw.”

Ze ułożenie się stosunków polsko-rosyjskich jest w zasadzie możliwe, a dla obydwóch narodów pożądana, wypowiadała się nieraz prasa polska, a ostatnio Kongres Związku Lud. Narodow. Naturalnie z zastrzeżeniem: wzajemności świadczeń. To też „Słowo Pomor.” pisze: „Nie przesadzamy tem samem, by stosunki polsko-rosyjskie nie mogły się z biegiem czasu ułożyć normalnie. Podłożem ich unormowania mogą jednakże być jedynie traktat ryski i wersalski. Polityka obecnej Rosji, dążąca za wszelką cenę do zbliżenia się do zachodu, dla uzyskania pieniędzy na wewnętrzny odbudowę Rosji z równoczesnym zamiarem urzeczywistnienia idei wszechświatowej rewolucji, jest tak paradoksalna w swem postępowaniu, że lada chwila trzeba się liczyć z nieprzewidzianymi odskokami”.

„Goniec Krakowski” zajmuje się stosunkami sejmowymi i targami stronnictw.

W społeczeństwie naszym panuje nieraz mylna opinia, że głównym źródłem walk partyjnych jest Sejm. Sądzi się, że tam najtrudniej o porozumienie. Otóż tak nie jest. Wśród stronnictw sejmowych niejednokrotnie ujawnia się tendencja do porozumienia, do kompromisu, do wspólnej pracy. Ale ilekroć na takie porozumienie się zanosi, ujawnia się niepokój w pewnych sferach pozasejmowych, które zaczynają natychmiast gwałtowną akcję, aby zapowiadającą się konsolidację rozbić.

Niech czytelnicy nasi zwrócą uwagę na następujące fakty. Pewne organy prasy lewicowej uchodzą za zbliżone do tego lub owego stronnictwa sejmowego. Jednak gdy dane stronnictwo ujawni chęć porozumienia ze stronnictwami narodowymi, to rzekomo zbliżone doń pismo, natychmiast od niego odpada i bierze w opiekę inne stronnictwo, uchodzące za lewicowo prawomysłne. Tak na przykład „Kurjer Poranny” w Warszawie bronił „Piasta”, a następnie wziął w opiekę „Wyzwolenie”, a kiedy Thugutt wypowiedział się za konsolidacją stosunków w Sejmie, wówczas „Kurjer Poranny” z całą energią w ten plan uderzył.

Bo „konsolidacja”, to miewać Damoklesa, który wisi nad głowami wszystkich „aferystów sejmowych, których główne zajęcia polegają na maceniu wody politycznej, aby przy tej okazji złapać jaką rybkę.”

L-i.

Zajście na granicy litewskiej.

Wykreślona przez komisję Ligi Narodów linja demarkacyjna pomiędzy Polską i Litwą w wielu miejscowościach jest przedmiotem sporu i źródłem zatargów granicznych. Szczególniej zaś pochochność do naruszenia tej linii wykazują graniczne straża litewska. W dniu 29 października na odcinku Lyngmiany w pow. Święciańskim litwini omal nie spowodowali formalnej walki. Litewska straż graniczna w wymienionym punkcie nieoczekiwanie zabroniła patrolować naszej pikiecie z posterunku Lyngmiany po dotychczasowej linii patrolowania. Gdy policja nasza nadal patrolowała o godz. 8 m. 30 idącej pikiecie zastąpiła drogę policja litewska dając jeden strzał do góry. Na to pikietka polska 3 strzałami zaalarmowała posterunek Lyngmiany, który w pełnym składzie przybył na miejsce i utorował drogę pikiecie polskiej. W odpowiedzi na powyższe litwini skoncentrowali większą siłę zbrojną na naszej granicy. Na skutek powyższego władze nasze wydały odpowiednie kontrzarządzenia.

Pochwycenie bandytów w pow. Wilejskim.

Podczas obławy w gminie rakowskiej pow. wilejskiego dokonanej przez posterunek policji w Mierzewiczach ujęci zostali z bronią w rękę dwaj bandyci, którzy posiadali krótkie karabiny wojskowe i 170 nabo. Trzej inni bandyci zdolali zbiec.

Udaremniiony napad w pow. Święciańskim.

W nocy z 3 na 4 b. m. o godz. 12 w nocy trzech uzbrojonych bandytów dokonało napadu na Nyrnę Jocha właściciela sklepu blawatnego w Nowych Daugieliszkach. Bandyci w porę zaatakowani ogniem przez posterunek policyjny cofnęli się nie zdoławszy nic zrabować. W pośrogu za bandytami znaleziono czapkę, wóz i część uprzęży.

Odparcie bandy dywersyjnej.

Z Nowogródka nam donoszą: Dnia 2 b. m. patrol wojskowy polniący służbę koło słupa 901 w województwie Nowogródzkim w miejscowości Puzowo pow. „Nieswieżskiego” ostrzelany został przez bandę bolszewicką usiłującą przekroczyć granicę. Po obustronnem ostrzeleniu się banda cofnęła się w głąb swego terytorjum.

Napad na pociąg pod Leśną dziełem mińskiej organizacji.

Wyjaśnia się obecnie, że ostatni napad na pociąg pod Leśną jest zapoczątkowaniem zapowiedzianego „dwutygodnia sabotażu kolejowego” na ziemiach wschodnich w Polsce. Władze nasze dostały do rąk odezwę Mińskiego Centralnego Komitetu złączonych Komunistycznej Partii Białorusi Zachodniej (K. P. Z. B.) i Białoruskiej Organizacji Rewolucyjnej (P. O. R.), w których Komitet Miński po niepowodzeniu „tygodnia więziennego” ogłosił „sabotaż kolejowy” i wysłał zorganizowane na swem terytorjum bandy do akcji dywersyjnej na naszych kresach. Bandy te po rozbięciu głównej na Polesiu zostały przed wysłaniem na nasze terytorjum odpowiednio „przegrupowane”. Termin dwutygodniowy „sabotażu” upływa z dniem 14 b. m.

Oddziały dywersyjne na Białorusi Sowieckiej.

Jak już pisaliśmy wrzenie przeciwko władzy sowieckiej ogarnęło całą Białorus Sowiecką. Walka z komunistami ma z jednej strony charakter walki jawnej prowadzonej przez partyzanckie oddziały, z drugiej zaś strony prowadzi ją miejscowa ludność, zabijając komunistów i podpalając domy prywatne komunistów i lokale publiczne. Według potwierdzonych wiadomości z Białorusi Sowieckiej w okolicy Słucka zakwaterowały się oddziały znanego Muchy—Michalskiego. W okolicach Owrucza operuje banda atamana Gierasimowa. W okolicach miasta Bujanowicze w lasach przebywa banda Podberżnego Jana. Banda ta przed dwoma tygodniami napadła na Bujanowicze i stoczyła formalną walkę z oddziałem bolszewickim. Pod wsią Michnowicze w starciu zbrojnym zabitych zostało 6-ciu żołnierzy bolszewickich.

Wielki proces komunistów w Rewlu.

Dnia 10 listopada odbędzie się w Rewlu wielki proces komunistów, w którym na ławie oskarżonych zasiądzie 149 osób, aresztowanych niewiele przed miesiącem prawie w przeddzień zamieszonego przez nich przewrotu komunistycznego w Estonji. W związku z tym procesem przygotowują pozostali na swobodzie komuniści wielką demonstrację, do której, jak donoszą „Rigasche Nachrichten”, otrzymali z Moskwy szczegółowe instrukcje. Władze estońskie poczyniły ze swej strony również wszelkie zarządzenia w celu utrzymania porządku.

Kronika wileńska.

Z miasta.
— **Pamiętka po Mickiewcu.** Wskutek wielkiego zainteresowania się naszego społeczeństwa obrazem Matki Boskiej „przed którym Wieszczy Polski bóle swe i niedole opiekunice nieszczęśliwych zwierzał” i by uczącej się młodzieży dać możliwość ujrzenia tej drogiej pamiętki, obraz ten o którym pisaliśmy w nrze wczorajszym „Dziennika” zostanie wystawiony w kościele św. Jerzego przy Seminarjum Duchownem od piątku 7.XI do środy 12.XI w dniu powszednie od g. 1—4 pop. w niedzielę zaś od g. 6 zrana do 4 pop., poczem zostanie przewieziony do kościoła Dukszańskiego (pow. Wilejskiego), gdzie ma być zbudowany specjalnie do tego ołtarz.

— **Wystawa etnograficzna w 1925 r.** Były komitet wystawy sztuki i rzemiosł na Wileńszczyźnie obradował nad zorganizowaniem w jesieni w roku przyszłym wystawy ściśle charakteru ludowego pod nazwą „ludowego przemysłu artystycznego”. W tym celu utworzono trzy sekcje a mianowicie ogólnooorganizacyjną i dwie sekcje, z których jedna zbierałaby przedmioty wystawowe w Wilnie, druga zaś na prowincji. Sekcje

przyjmować będą wszelkie zbiory nietylko doby obecnej, lecz i przedwojenne, znajdujące się w wielkiej ilości u osób prywatnych.

Sprawy miejskie.
— **Sprawa podatku miejskiego od ładunków kolejowych.** Weszło w życie rozporządzenie o zmniejszeniu norm podatku miejskiego od towarów przewożonych drogami żelaznymi.

Władze rządowe ustaliły, że podatek miejski nie może być wyższy od opłaty kolejowej. Przy przewozie z odległości nie dalszej niż 20 km. nie może przewyższać połowy kolejowej opłaty przewozowej za odległość 5 km., zaś bez względu na odległość przewozu taka sama maksymalna norma podatku stosuje się do zboża, mąki, chleba, sucharów, mleka i nabiału, ziemniaków, buraków cukrowych, jarzyn i warzywa, zwierząt domowych, drzewa opałowego, nawozów sztucznych i naturalnych, egiły i dachówki i t. d.

Podatek miejski od kaszy, paszy, jaj, masy drzewnej i cellulozowej, buduleca obrabowanego, żelaza i stali surowej, blachy do krycia dachów, nie może przewyższać opłaty przewozowej za odległość 5 km. (1)

— **Przewiezienie chorej dziatwy z Białegostoku.** W związku z otwarciem w Wilnie przy szpitalu chorob zakaźnych na Zwierzyniecu, oddziału dla dzieci jaglicznych, został zlikwidowany identyczny szpital w Białymstoku, z którego, pierwszy transport chorych dzieci w liczbie 80 przybył do Wilna 6-go listopada r. b. (8)

Sprawy akademickie.

— **Komu przysługuje tytuł Magistra Praw i jak można go uzyskać?** Młodzież uniwersytecka kończąca obecnie wydziały prawne uzyskuje wraz z dyplomem tytuł magistra praw. Jednakże uzyskanie tego tytułu przewidziane jest jedynie dla tych studentów, którzy ukończyli studia prawne, według rozporządzenia ministerjum wyznań religijnych i oświecenia publicznego o tymczasowym programie studjów na wydziałach prawnych. Obecnie ministerjum wydało rozporządzenie wyjaśniające, iż tytuł magistra praw przysługuje również wszystkim absolwentom wydziału prawa w państwowych uniwersytetach polskich, którzy uzyskali dyplom na mocy egzaminów, składanych po 1 listopada 1918 roku.

Absolwenci wydziałów prawnych, którzy egzamina końcowe zdawali w uniwersytetach państwa rosyjskiego przed dniem 1 października r. 1917 i w uniwersytetach państwa austriackiego bądź niemieckiego przed dn. 1 listopada 1918 r. mogą uzyskać dyplom i tytuł magistra praw, o ile są obywatelami państwa polskiego i złożą egzamina uzupełniające z historii prawa polskiego, polskiego prawa politycznego i administracyjnego.

— **Pobór maturzystów rocznika 1903.** Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. zakomunikowało, p. Rektorowi U. S. B., że maturzyści przysięgi do szkół akademickich i należący do rocznika 1903 a powołani do służby wojskowej, mają prawo ubiegać się o odroczenie służby wojskowej drogą składania indywidualnych podań na ręce Ministra Spraw Wojskowych do departamentu I-go poborowego M. S. Wojsk. (x)

— **Znaczkii „Tygodnia Akademickiego”.** Komisarjat Rządu na m. Wilno udzielił Komitetowi Wojewódzkiemu polskiej młodzieży akademickiej zezwolenie na rozpowszechnienie przez tenże Komitet znaczków dolepianych do rachunków restauracyjnych, widowiskowych, w kawiarniach i sklepach w ciągu Tygodnia Akademika od dnia 9—16 listopada r. b. Znaczków powyższych rozesłano do sklepów m. Wilna na sumę 6.300 zł., do Izby Skarbowej 1.000 zł., do Dyrekcji Kolejowej 2.890 zł. Znaczkii te są wartości po 10 gr., 25 gr. i 50 gr.

— **Nowe czasopismo białoruskie.** Grupa studentów białoruskich w Wilnie zawiadomiła wydział prasowy komisarjatu rządu o przystąpieniu do wydawania przez nich czasopisma w języku białoruskim „Studenckaja Dumka”. (s)

Odczyty.

— **O budowie geologicznej Wileńszczyzny.** Staraniem Koła Nauczycieli przyrody i geografii szkół polskich m. Wilna odbędzie się w niedzielę, dnia 9 listopada r. b. o godz. 12-iej w lokalu szkolnej pracowni doświadczalnej odczyt z przesroczami prof. U. S. B. dra Br. Rydzewskiego pod tytułem „O budowie geologicznej Wileńszczyzny”.

Wstęp dla nauczycielstwa wolny.

Sprawy kolejowe.

— **W rocznicę objęcia kolejnictwa przez Władze Polskie i 3-cią rocznicę wyświęcenia ołtarza przy parowozowni wachlarzowej w dniu 9 listopada r. b. o godz. 10 ej rano odbędzie się uroczyste nabożeństwo, na które zaprasza Komitet Obchodu Uroczystości.**

— **Ruch przewozowy graniczny z Niemcami.** W stosunku do ubiegłego kwartału ruch przewozowy z Niemcami wzógł się o dalsze 17,5 w czem silnie przedewszystkiem zaznaczyło się drzewo i oleje skalne.

„Dowiadujemy się, że Dyrekcja Kolejowa w Królewcem czyni staranie w Ministerstwie kolei o rozbudowę stacji granicznej Grajewo

ewentualnie o uruchomienie drugiej stacji granicznej Raczki. (k)

— **Echa pobytu p. Ministra Kolei.** P. minister kolei inż. Kazimierz Tysska po dokonaniu inspekcji dyrekcji wileńskiej wyraził uznanie kierownictwu Dyrekcji za sprężystą organizacją, sprawność przewozową, oraz szczególnie podkreślił służbowe zachowanie się pracowników linijowych. (k)

Z życia stowarzyszeń.

— **Z Zarządu „Sokoła”.** W niedzielę dnia 9 listopada o godzinie wpół do piątej w sali Sokoła (Wileńska 10) odbędzie się pierwsze miesięczne zebranie członków gniazda wileńskiego.

Obecność wszystkich druhów bezwzględnie wymagana.

Każdej soboty odbywają się sobótki. Zarząd.

— **Walne zebranie członków Syndykatu Dziennikarzy Polskich.** Jutro, w sobotę dn. 8 b. m. o g. 5 ej po poł. (Zawalnia 80 m. 20) odbędzie się walne zebranie członków Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Wilnie. (W drugim terminie o godz. 5 1/2, po poł.)

Na porządku dziennym: sprawozdanie delegatów na zjazd warszawski i sprawy związkowe.

Osobne zawiadomienia rozysłane nie będą.

— **Posiedzenie likwidacyjne.** Dn. 15 b. m. odbędzie się w gmachu siedziby L. O. P. P. posiedzenie sprawozdawczo-likwidacyjne z „Tygodnia Lotniczego”. (s)

— **Propaganda lotnictwa.** Wileński oddział L. O. P. P. sprowadza latarnie projekcyjne celem prowadzenia nadal stale odczytów propagandowych, oraz ma zamiar otworzyć kursa prelegentów odczytowych. (s)

Sprawy rolnicze.

— **Umowy zbiorowe w rolnictwie na 1925 r.** Wileński zawodowy związek robotników rolnych zwrócił się do Inspektoratu Pracy z prośbą o powołanie komisji polubownej celem zawarcia umów zbiorowych dla robotników rolnych, jak też i dla leśników, na przyszły 1925 rok. (s)

Sprawy robotnicze.

— **Strajk w hucie szklanej „Niemen”.** W dniu 5 listopada wybuchł strajk, w hucie szklanej. Sp. Akc. „Niemen” przy stacji Niemen, na tle żądań robotników podwyższenia płac zarobkowych. Dla zlikwidowania powyższego strajku wyjechał inspektor pracy p. Leszczyński. Ogółem strajkuje około 500 robotników. (s)

— **Strajk w olejarni.** Dnia 5 listopada zastrajkowali robotnicy w olejarni przy ul. Kurlandzkiej. Przyczyną strajku jest odmowa spełnienia żądania robotników: podwyższenia płac zarobkowych i zawarcia umowy zbiorowej. Pracodawcy na podwyższenie płacy zgodzili się, natomiast odmówili zawarcia umowy zbiorowej. Pertraktacje w toku. (s)

Z życia prawosławnego.

— **Zwolnienie archimandryty.** Przeor klasztoru prawosławnego św. Trójcy archimandryta Filipp (Morozow) został ponownie zwolniony przez arcybiskupa Teodozjusza ze swego stanowiska.

Przyczyny nie są wiadome. Archimandryta Filipp oprócz zajmowanego stanowiska jest pretektem szkół średnich, w których jest 57 uczniów i uczenie wyznania prawosławnego. (1)

Sądy.

— **Z urzędu rozjemczego do spraw najmu.** W dn. 5 listopada odbyło się kolejne posiedzenie Urzędu Rozjemczego do spraw najmu.

Zostało rozpoznanych 12 spraw. W 7 sprawach Urząd Rozjemczy ustalił podstawowe komorne, a 5 spraw odroczył dla wezwania i zbadania świadków. (1)

Z ruchu wydawniczego.

— **„Świat Kobiecy—Rekord”** Nr. 12-ty przynosi w dziale żurnalowym 75 modeli, artykuły: „Z krainy mody”, nowele: „Kochanka Warneńczyka”, „Babunia” i „Kobieta a kino”, oraz bogaty dział praktyczny (jumpery, łatwe sukienki i kapelusze), moc drobnych przepisów i porad.

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Polski (Lutnia).** Dzisiejsza premiera krotkowili „On, ona i mama”, należy do rzędu sztuk najweselszych, w których jednak autor nie sięga do grubych efektów komedycznych, krotkowili ta była grana w Warszawie z olbrzymim powodzeniem.

Kto chce podać adres handlu, fabryki, warsztatu, pracowni i t. d. w księdze adresowej m. Wilna wydawnictwa księgarni J. Zawadzkiego na 1925 r. może to uskutecznić za 3 złote tylko do 15 listopada

w Biurze Reklamowem St. Grabowskiego ul. Ad. Mickiewicza 4, Tel. 228. 1

Przedstawienia szkolne. W sobotę i niedzielę wyjątkowo do godz. 3 min. 30 po poł. dane będą dla uczącej się młodzieży "Dziady".

stać się kuźnią myśli narodowej dla całego Wilna. W roku bieżącym współdziałali swój obiecali: posłowie Kozicki, Stanisław Grabski, Rabski, Zwierzynski, prof. Rybarski i inni.

Nadesłane. Przemysł maszyn rolniczych.

Trzy czwarte ludności osiadłej na ziemiach polskich, żyje z rolnictwa. Na obszarze nie wiele mniejszym jak obszar Anglii lub Francji ludźmi orzą, sieją i żniwiają, i do tych czynności zużywają plugi, siewniki, młocarnie i najrozmaitsze inne przyrządy i maszyny.

W tych warunkach zapotrzebowanie maszyn i narzędzi rolniczych w Polsce, powinno być ogromne. Robiono najrozmaitsze obliczenia, aby stwierdzić, jakich ilości maszyn kraj potrzebuje.

daży poważniejszych handlarzy i fabryk. Rolnictwo polskie kupowało przed wojną rocznie przynajmniej 3000 siewników, 8000 młocarek maneżowych, 2500 maneży, — prócz jeszcze znaczniejszych ilości plugów, bron, grabi, sieczkarek i t. d.

fabryk tego rodzaju w Polsce, są zakłady Towarzystwa Akcyjnego H. CEGIELSKI. Jako jedyna fabryka w kraju buduje Tow. Akc. H. Cegielski lokomobile parowe rolnicze i młocarnie od największych do najmniejszych.

Z prowincji. Wilejka.

Ostatnio w powiecie wilejskim urząd weterynaryj zanotował dwa wypadki nosacizny u koni. Chore konie zostały oszacowane i po wypłaceniu odszkodowania za nie gospodarzom, zostały zabite.

Z ostatniej chwili. Nowy gabinet w Anglii.

LONDYN, 6.XI. (Pat). Lista gabinetu angielskiego została zatwierdzona przez króla i zostanie ogłoszona w piątek rano.

sekretarz stanu dla spraw zagranicznych i zastępca leadera Izby Gmin — Austen Chamberlain, lord pieczęci prywatnej — lord Salisbury, lord prezydent rady i leader Izby Lordów — lord Curzon, lord kanclerz — wicehrabia Cave, kanclerz skarbu — Winston Churchill, minister wewn. — sir William Hicks, minister kolonii — Amery, minister wojny sir Laming W. Ewans, minister dla Indji lord Birkenhead, minister obrony powietrznej — sir Samuel Hoare, pierwszy lord admirałcji — W. Bridgman, minister handlu — sir P. L. Greame, minister zdrowia — Nawille Ghamberlain, minister rolnictwa i rybołówstwa — E. Wood, sekretarz stanu dla Szkocji — sir John Gilmour, minister oświaty — lord Percy, minister pracy — Artur Maitland, Prokurator generalny — sir Douglas Hogg.

D-rzy Bujalski, Obieziński i Waszkiewicz lokują położnicę i chore z cierpieniami kobiecymi w Zakładzie Położniczym. ul. W. Pohulanka Nr. 31.

Dr. D. Zeldowicz Kobieta lekarz Dr med. ul. Ad. Mickiewicza 24 (obok hot. "Bristol"). Przyjm. 9-1 i 5-8. weneryczn., moczop. syfilis i skórne. Szwarc - Zeldowicz Przyjm. 12-5. Choroby kobiece, oraz weneryczn., moczop. syfilis i skórne.

Najtańsze źródło zakupów z pierwszej i jedynej na Kresach — Fabryki szeszotek i pedzi — B-ci Symonowicz i S-ka WILNO, ul. Tatarska Nr. 6. Produkcja maszynowa.

Kino-Teatr "HELIOS" ul. Wileńska 38.

Dziś! Wyjątkowo fascynująca treść! Wielki film tragiczny przeżył. "HRABIA COHN" Xenia Desui i BERN ALDOK. Rzecz dzieje się w dobie współczesnej.

"HRABIA COHN" Xenia Desui i BERN ALDOK. Rzecz dzieje się w dobie współczesnej.

Kino-Teatr "Polonia" Mickiewiczza 22. Dyr. G. Slepja.

Ostatni dzień filmu, o którym całe Wilno mówi!... uroczą BETTY COMPSON w przepięknym salonowym dramacie w 8 w. aktach KOBIECI PRZECIWKOBIECI. Tragedja żony — matki — kochanki.

MOTTO: Gdy kobieta prawdziwie kocha wówczas nie analizuje, lecz oddaje się duszą i ciałem uczuciu, które ją pochłania.

KI "LUX" Mickiewiczza Nr. 11.

Dziś wspólny program! "5 sekund przed śmiercią 5" wiele sensacyjny dramat amerykański w 6 aktach, przewyższający pod względem treści, techniki i wykonania wszystkie dotychczas widziane filmy amerykańskie. Akty 1. W noc przedślubną, 2. Oko zmarłego, 3. Kto zabił, 4. Na ławie oskarżonych, 5. Wyrok śmierci, 6. Tajemniczy palec. Na szczególną uwagę zasługuje zjawisko burzy w akcie 5, uwydatnione w tym obrazie z niewiarygodną dotychczas naturalnością. Nad program: "ENTLICEK PĘTLICZEK" komedia w 2 akt.

Najnowsza misja Judexa 12 akt. 2 serie razem. W rolach głównych BISCOT i RENE CRESTE.

KINO-TEATR "Piccadilly" ul. Wielka 72.

Poraz pierwszy w Wilnie! Z powodu terminowanych zamówień tylko 4 dni. Dziś olbrzymi 3 godzinny program! Najnowsza sensacja dziedziny tajemnic ducha i hermetycznych nauk Indji

Najnowsza misja Judexa 12 akt. 2 serie razem. W rolach głównych BISCOT i RENE CRESTE.

ELEGANCKI SALON MÓD "MAISON NOUVELLE" W. Pohulanka 16, m. 4. Eleganckie suknie, swetry, bluzy, płaszcze, szlafroki, bielizna.

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania karakufowe palto damskie. Antokol — Antokolska po-brzeżna d. Nr 13, m. 4. Oglądać można od godz. 12 do 4 po poł. Udzielam lekcji polskiego, francuskiego. Prsygotowuję do szkół. Zakretowa 20-1. 0

Elektryczne artykuły instalacyjne odpowiadające wymaganiom Wydziału Elektrycznego Magistratu. Dla P.P. Monterów i większych odbiorców specjalne ceny. Mieczysław ŻEJMO Dom Techniczno-Handlowy WILNO, ul. Mickiewicza Nr. 24. 3

"POLBUT" wytwórnia OBUWIA w więzieniu na Łukiszkaach w WILNIE poleca mocne gwarantowane i wykwinne OBUWIE, (oraz przyjmuje wszelką reperację) znacznie taniej od cen rynkowych, oraz posiada dział meblowy wyrobów koszykarskich. Sprzedaż za gotówkę i na raty. Bonifraterska 10. Tel 496. 5

Ambulatorjum Weterynaryjne Lekarzy weterynaryj: K. ŁASKIEWICZA i B. MUTA otwarte w WILNIE, przy ul. Ponarskiej 54 obok stacji towarowej. Leczenie chorych zwierząt i szczepienia ochronne. Telefon 494. 1

Dr. Czesław Koneczny Chirurgia jamy ustnej. Choroby zębów. Sztuczne zęby. (Wojskowym i urzędnikom na raty). Mickiewicza 11 (gdzie kino), od 10-12 1/2 i od 4-6 1/2. 1

Dr. Blumowicz choroby weneryczne, syfilis i skórne. ul. Wielka 21. 9-11 3-7. 1

KOBIETA-LEKARZ Dr. Piotrowicz Jurczenko Ordynator Szpitala Sawłoz Choroby skórne i weneryczne ul. Zawalna Nr. 22 Przyjmuje wyłącznie panie od godz. 2 1/2-4 po poł. 1

Dr. Wołodźko ordynator szpitala Sawica. Choroby skórne i weneryczne. Od godz. 12-2 i 5-8, Zawalna 22.

Dr. Leon Ginsberg Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej, od 8 1/2 do 1 i 4-7.

Akuszerka z Warszawy udziela porad ciążarnym. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewiczza 46-5.

Dr. MEDYCYNY E. Suszyński Choroby weneryczne, syfilis i skórne od 11-1 i od 4-7 wiecz. ul. Mickiewicza 30.

Prof. Petersb. Konserw. Mintowt — Czyż udziela lekcji (fortepian). Lekcja 5 z Ul. Zarzeźna 15, m. 3.

Dobra krawczyni i bielizniarka umiejająca robić również kapelusze i roboty ręczne, podejmie się szyciu w domu familijnym. Łaskawe oferty do administracji dla A. J.

Garnitur eleganckich mebli salonowych miękkich, sprzedaje się. Nowy Świat, ul. Drueta Nr. 8-5. 2

Kurs Lekcyj kaligrafji, kreślenia oraz miernictwa praktycznego wykłada Profesor B. kursów mierniczych Bazylijska 1 obok Ostrej Bramy od 4-6 pop. 9

Lokomobile sprzedam za bezcen 2 60 H. P. 12 atmosfer, stabilną w doskonałym stanie z wszelkimi przyborami za zł. 6,000 w gotówce byle zaraz Bydgoszcz, ul. Warmińskiego 9. "Polon". 1

Maszynistka poszukuje posady. Oferty do Adm. pod "Z. Ł." 1

Mieszkania z meblami i bez, pokoje i sklepy do wynajęcia. Informacje ul. Tatarska 1 m. 15 od 3-6. 0

Okazja! Jadalnia, sypialnia i pokój dziecinny korzystnie zaraz na sprzedaż dowiedzieć się w Administracji Dz. Wil. 1

Do sprzed. tanio nowe karakufowe palto (na osobę średn. wzrostu). Wielka 44, fotogr. Siemaszko. 1

Poszukuję chłopczyka lat 5-6 do wspólnej nauki, spacerów i zabawy kilka godzin dziennie z rówieśnikiem pod opieką doświadczonej nauczycielki. Mickiewicza Nr 5 m. 10 wejście furtką kolo Segala od 5-6 ej. 0

Repatrantka z Rosji poszukuje jakiegobądź posady. Zgodzi się jako gospodyni do samotnego, lub jako lektorka u starszej pani Antokolska 54-a, pod "S. R." 0

Stenografji wyucza listownie, szybko, jaknajdokładniej (gwarancja). Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 39. Ządajcie obszernych, bezpłatnych prospektów. 7

Samotny młody człowiek poszukuje pokoju niekrapującego i przyrodnie Złotostawia kierować proszę dla "spokojnego" — Ofiarna 2-10. 1

Stereta (chłopczyk) 3 ch mieszący do oddania na własność. Dziecko zdrowe i ładne. Wiwulskiego 16, m. 1. 1

Skradcz książkę wojskową i kartę mobilizacyjną wyd. przez P. K. U. Wilno na imię Juliana Herasimowicza, zam. w folw. Polymane-Kamienie, gm. Rud. unieważnia się. 1

Wilczki rasowe odmiany dużej. Zaczęte 16, m. 17. od 9-11 i 3-6. 1

Wielkopolanin zarządzający w intensywnych majątkach z 6-cio letnią praktyką pragnie zmienić posadę najchętniej w Wileńszczyźnie od 1.1.1925 r. Wiadomości Poznańskie majątek Pryszczyn, poczta Kołomyrz pow. Bydgoski Jarosław Woźniak. 0

Zginął pies rasy Doberman obcięty ogon, żółto pod brzuchem, uprasza się za wynagrodzeniem odprowadzić na ul. Wileńska Nr 30 m. 15 Sutkowski. 1

Zgub. legitymację wyd. przez Urząd Komisarza Rządu na imię Katarzyny Druski, zam. przy ul. Piłsudskiego 4, m. 9 — unieważnia się. 1

Zgub. legitymację kol. na imię Antoniego i Weroniki Tubisów, oraz książkę lekarską wyd. przez Wil. Dyrekcję Kolejową — unieważnia się. 1

Zgub. książkę wojsk. wyd. przez P. K. U. — Wilno na imię Antoniego Boguszewicza, zam. we wsi Zajezdowo, gm. Dziewien. unieważnia się. 1

Data 10.-XI.24 r. o godzinie 10-iej w miasteczku Mejszagole pow. Wileńskiego odbędzie się licytacja. Na licytację zostaną wystawione następujące przedmioty: przybory szewskie i krawieckie, 247 par trzewików, 118 par butów, menażki, miseczki, kossule amerykańskie, latarnie, wiadra brezentowe i blaszane, krzesła, taborety, łózka żelazne, miedziane, kubki, lampy, siskierki, przedciężadła, poszewki, umywalka, tornistry, plecki, skarpetki, 147 płaszczy wojskowych, 262 furazherki, czapki kucharskie, 114 par rękawiczek, kożuch długi, przybory do jedzenia, chusteczki do nosa, łyżka do jedzenia, kożuch krótki, nożyce, 39 bluz drelichowych, 309 par spodni sukniowych, 482 pary kalesonów zimowych, swetry, kominiarki, owijacze, onucze, kalessony letnie, kossule zimowe, sienniki i inne rzeczy, pozostałe po Baonach Straży Granicznej wszystko w stanie zużywanym.

Kartofle tanio Sprzedaje Dom Handlowy "Runo" ul. Ostrobramska 5 w Passażu. 2

Przychodnia Kliniki Chorób Dziecięcych Uniwersytetu Stefana Batorego z dniem 1-go listopada zostaje przeniesiona z lokalu przy ul. Sawicz Nr. 15, do Kliniki chorób dziecięcych na Antokolu (Szpital Wojskowy, pawilon Nr. 31). Przyjęcia chorych codziennie oprócz niedziel i świąt, o godz. 9 rano, leczenie lampą kwarcową. 5

FIRMA "EXPRESS" WILNO, ul. Portowa 7 Poleca PILSNIANKI NAJLEPSZEGO GATUNKU.

Najlepszych fabryk: MŁOCARNIE, MANEŻE, WIALNIE, SIECZKARNIE, CZOCHRY DO WELNY, angielskie NOŻE DO SIECZKARN, oraz różne inne maszyny i narzędzia rolnicze POLECA ZYGMUNT NAGRODZKI Wilno, Zawalna 11-a. Sprzedaż za gotówkę i na raty.

Prsy zaniedbanym uporczywym KASZLU CHRYPCE i załegmieniu krtni używać należy DRAŻTKI BENGALSKIE (MENTOLOWE) Tow. Akc. Fr. KARPINSKI w Warszawie. Żądse w aptekach i składach aptecznych. 4